

”Niin pysyvät nämä kolme: usko, toivo, rakkaus.
Mutta suurin niistä on rakkaus.”

1 Kor 1:13

Rakkaat ystävät,

Olette usein mielessäni täällä Botswanassa. Reilu puoli vuotta on kulunut siitä, kun saavuin Botswanan pääkaupunkiin Gaboroneen 21.2.2018. Teidän mukana olo matkallani on mahdollistanut askeeleni tehtävässä, johon minut on lähetetty.

Osa teistä on seurannut kulkuani työtäni tukevien seurakuntien ja yhdistyksen yhteyshenkilöille lähettämieni sähköpostiviestien kautta. Joku toinen Suomen Lähetysseuran Eteläisen Afrikan Facebook-sivun <https://www.facebook.com/slsetelaisesafrikas/> tai henkilökohtaisen Facebook-sivuni päivitysten kautta. Ensimmäisen uutiskirjeen toivoin kirjoittavani teille, kun minulla on sekä oleskelu- että työlupa kädessäni. Oleskeluluvan sain passiini intensiivisen työskentelyn jälkeen 31.5.2018. Se oli toki myönnetty jo huhtikuun alkupuolella. Ymmärsin työlupani olleen myönnetty samaan aikaan vaan edelleenkään en ole sitä saanut kirjallisena itselleni. Lukemattomia kertoja olen käynyt sitä ministeriössä noutamassa. Viimeisellä neljällä kerralla neljä eri virkailijaa on vakuuttanut työlupani olevan kunnossa, mutta heidän sisäisten asioiden vuoksi tuota lupaa ei ole voitu minulle ojentaa kirjallisessa muodossa. He pyrkivät selvittämään asian ensi viikon puoleen väliin mennessä. Virkailija sanoi uskovansa hänelle kerrottuani, että tulen sen jälkeen kysellemään kirjallista työlupaani, sillä hän on nähnyt minut siellä niin usein hoitamassa asiaani! Yksi virkailija pahoitteli kolme viikkoa sitten, että tämä lupaprosessini on kestänyt näin kauan, eikä ole muutenkaan sujunut parhaalla mahdollisella tavalla. Yhä jaksan toivoa, että saisin työlupani kirjallisena itselleni.

Kotona saa levätä

Työkauteni alkoi kodin etsinnällä. Koti on paikka, jossa voimaannutaan niin uuden kulttuurin, työn kuin arkipäivän haasteiden keskellä. Ei ihme, että kodin löytyminen ei käynyt käden käänteessä. Suureksi ilokseni löysin kodin vaiheessa, jossa asunnonnäyttöjen jälkeen välittäjät olivat vastanneen kyselyihini - ei ole tarjolla tarpeisiini vastaavaa asuntoa käytettävissä olevilla kustannuksilla.

Koska olin valmis muuttamaan puskaan – luonnon helmaan etäämmälle kaupungista – koti löytyi! Olen jokaisena aamuna kiitollinen kodista, jossa saan olla luonnon keskellä. Näkemäni vankilan muureja muistuttavat, turvallisuuden takaavat betoniaidat puolentoista metrin päässä asunnon seinästä herättävät yhä monenlaisia ajatuksia ihmisen varjopuolista. Kotiani ympäröi puiden taakse kätkeytyvä, sähköistetty metalliaita. Sen lisäksi öisin on vartija.

Työn alkutaipaleet ja elämään asettuminen Gaboronessa

Saavuttuani helmikuussa keskiviikkoiltapäivällä Botswanaan sunnuntaina jo siirryimme suomalaisten työntekijöiden kanssa kirkon teologiseen koulutuskeskukseen Woodpeckeriin, jossa alkuvuokosta oli Suomen Lä-

hetykseuran Felm-hankekokous Botswanan evankelisluterilaisen kirkon/ELCB:n johdon ja hankevastuussa olevien kirkon työntekijöiden kanssa. Joen varressa tauolla hymy oli herkässä lisäksi seurassani olevilla lääninrovasti Henrick Manyoralla (vas.) ja piispa Mothusi Letlhagella (oik.) kuten oheinen kuva osoittaa (kuvaaja Päivi Repo). Piispa toivotti tilaisuudessa kollegani ja minut tervetulleeksi. Hän korosti botswanalaisille, että ELCB:n työntekijöiden on tärkeä käyttää meidän osaamista. Yhdessä työskennellen syntyy tuloksia, yksin emme niitä saa aikaan. Näistä samoista asioista puhuin ollessani Botswanassa ELCB:n palveluksessa Felm-vapaaehtoisena (Finnish Evangelical Lutheran Mission Volunteer) vuonna 2016. Samoista asioista on tärkeä muistuttaa täällä arjen keskellä.

Tuota yhteistyökuviota olemme hakeneet työ kauteni ensimmäisten kuu-kausien aikana. Oleskelu- ja työlupani viivästyminen alkukuukausina esti sitouttamiseni ELCB:n työhön, kuten heidän johtonsa sen sanoitti. Sen vuoksi olen etsinyt erilaisia lähestymistapoja ja kanavia perehtyäkseni ELCB:n sisäiseen ja ulkopuoliseen maailmaan. Osa niistä on toteutunut työajalla ja osa vapaa-ajalla. Silloin kun asiat eivät etene jouhevas- ti, on löydettävä kuin ihmeen kautta vielä pari potentiaalista vaihtoehtoa, jotka saattavat avata patoja. Täällä maailmallakin sinnikkyys on valttia: samoja asioita tulee kysyä kerta toisensa jälkeen ja lähestyä niitä myös eri tavoin. Näin on edettävä, jotta luottamuksen polku löytyy.

Huhtikuussa sain tavata Suomen Lähetyksseuran työntekijäpäivillä eteläisen Afrikan alueella työskenteleviä kollegoita – osan ensimmäistä kertaa – kasvotusten Botswanan pohjoisosassa sijaitsevassa Maunissa. Oli upeaa kuunnella ammattilaisen, Suomen Lähetyksseuran teologisen asiantun- tijan Kati Kemppaisen opetusta ja jakaa yhdessä lähettien kanssa ajatuk- siamme ja kokemuksiamme. Aamuhetket ennen ohjelman alkua hyö-

dynsin kävelylenkeillä auringonnousua ja luonnon heräämistä ihailen.

Setswanan kieliopintoihini ei ihan helpolla löytynyt opettajaa. Toukokuussa oli ensimmäinen tunti. Olin intoa täynnä, ja kyselin opettajalta selityksiä ymmärtääkseni setswanan kielen salat – kylläkin vain alkeet. Petty- mykseen päättyi kieliopinnot toukokuussa, sillä hyvä opettajani ei enää ilmestynyt tunnille. Yritin virittää uutta aloitusta – yhden oppitunnin onnistuimmekin pitämään elokuussa. Nyt uuden opettajan etsintään!

Terveydellisiä takaiskuja kohtasin huhtikuussa pyörällä kaatumisen ja toukokuussa koiran puremisen muo- dossa. Molemmat laittoivat kehon koville – ei ainoastaan kivun ja minimoitujen kipulääkkeiden (en syönyt lääkärin määräämiä vahvoja kipulääkkeitä) vaan antibioot- tien, tehostetun jäykkäkouristusrokotteen ja kaiken kruununa viiden vesikauhurokotteen myötä. Kirkon päätoimiston pihassa elelevän Bruno-koiran rokotetodistusta ei ollut saatavilla. Ve- sikauhun kanssa ei voi riskeerata. Botswanassa sitä esiintyy. Jos se puhkeaa, se merkitsee käytännössä kuolemaa. Pyörällä kaadu- in kotipihaan – melkein lensin sarvien yli painaessani jarrut pohjaan. Se oli etujarru. Onneksi vain kylkiluut ottivat itseensä kaatuessani kyljelleni – pää säästyi ihmeen kaupalla! Toipumisvaiheessa lähdin ennen lääkärin ohjeita Kgale Hillille kiipeämään. Voimakkaamman hapen tarpeen aiheuttama liike kylkiluissa helpotti hengittämistä ja loppupeleissä myös kipua. Nuo kauniit luontomaisemat urheilusuorituk- sineen ovat hyvinvointini lähde.

Toukokuun viimeisenä lauantaina olin Mahalapyessa Botswanan vuosittaisessa vankilapäivässä. Juttelin rintapielet mitaleja roikkuvien viranomaisten kanssa. Toivoin pääseväni tutustumaan vankilaan. Jokainen vuorollaan vakuutteli, että onnistuu kyllä luvan anottuani, mutta ei tänään. Minne kaupunkiin vain haluan mennä vankilaan tutustumiskäynnille, se järjestyy. Jospa apulaispiispan kanssa kävisin Gaboronen vankilassa. Pääsihteeri informoi minua, että täällä on vaarallimpien vankien sijoituspaikka. Nuorten vankien, 14–25-vuotiaita, pettymystä ja tanssikoreografioita seurailin 3,5 tuntia kestäneen virallisen avajaisohjelman päätyttyä. Virallisen ohjelman, jossa myös presidentti oli läsnä, aloitus viivästyi puolitoista tuntia, joten nämä nuoret eivät saaneet esittää tanssinumeroaan. Botswanalaiset mielellään ottavat kuvia vaalean henkilön kanssa. Muutamissa poseerauskuvisa tuli oltua Mahalapyessakin. Tämän vuoksi ajattelin myös nuorten vankien ilahtuvan seurattessani heidän jäähdytteleviä tanssiaskelia.

ELCB:n työntekijöiden retriitti, lääninrovastien virkaan vihkimiset ja pappisvihkimykset

ELCB:n työntekijöiden ja vapaaehtoisten retriitti Khuisissa 8.–10.6.2018 oli harmoninen luonnon helmassa erämaamaisemissa Etelä-Afrikan rajan tuntumassa. Ohjelman puitteissa oli hienoja alustuksia ja teologisia

ryhmäkeskusteluja kuivuneen joen uomassa. Lisäksi kävimme ryhmittäin evankelioimassa kylän kodeissa (kuva). Kiipesin kivisen kukkulan huipuille ihailemaan luonnon puhuttelevaa äänettömyyttä. Tasaaisessa kohtaa olin törmätä puolentoista metrin päästä jaloistani lähtevään pöllöön – huikea näky ja siipien humina! Menomatalla olin kiitollinen, etten puhjenneen autonrenkaan kanssa ollut keskellä erämaata yksinäni vaan ELCB:n pastori Kenneth Tjetjoo oli kyydissäni ”turvamiehenä”. Useamman auton ehdin erämaassa pysäyttää avun saamiseksi. Lopulta pastori lähti apua hakemaan kuorma-auton kyydissä ja minä jäin vartiomaan autoa ja tavaroita. Pastori vaihtoi renkaan

pienien vaikeuksien kautta apuvoimien saattelemana. Hän oli turvanani myös ajaessani aamuin illoin pime-

ässä retriittipaikkakunnalle sata kilometriä eläinten keskellä. Paluumatka – reilu 700 km – sujui taistelun aikaa vastaan pappisvihkimystä vaille olevan teologin Bafana Harry Moepi seurana. Hän suoritti Namibiassa teologiset opintonsa Suomen Lähetysseuran apurahan turvin. Kotiin pääsin viime hetkellä. Sen jälkeen erämaasta saamani, todennäköisesti ruokapöppö, piti minua pinteessä seuraavan vuorokauden. Gaboronen katetraaliseurakunnassa 12.8.2018 teologi Bafana Harry Moepin sai yhdessä

evangelista Alpheus Borosi Hirin kanssa pappisvihkimyksen kauniissa juhlallisuuksissa.

Lääninrovastien virkaan vihkimisiin matkustin kesäkuussa yöbussilla – lähes 1000 km suunta – sillä maan-

taiamuna olimme sopineet botswanalaisen kollegani kanssa mennä hoitamaan työlupaani ja suomalaisen kollegani lupasioita. Ei siis ollut aikaa jäädä nukkumaan yöta vuoteeseen. Heinäkuuseen lääninrovastin virkaan vihkimiseen matkustin autolla. Seuranani oli apulaispiispa Annah Nguvauva. Piispa Mothusi Letlhage vihki Maunissa Pohjoisen rovastikunnan lääninrovastiksi Boitumelo Moitlhon 24.6.2018 ja Kangissa Kgalagadin pohjoisen rovastikunnan (South Western-North) lääninrovastiksi Onalenna Kaartzen 8.7.2018. Ensimmäisessä lääninrovastin virkaan vihkimisessä välitin Suomen Lähetysseuran onnittelet pääsihteerin pyytäessä sitä extempore

minulta kirkon penkissä istuessani. Kangissa samaisena viikonloppuna lauantai-illaksi oli suunniteltu kuorojen konsertti-ilta. Se oli osa varainhankintaan, mitä ELCB kuumeisesti tarvitsee. Harmillisesti tuo ilta kului tunti tunnilta olemattomiin konsertin näkökulmasta. Lopulta konsertti alkoi puoli kymmenen jälkeen illalla, mutta siinä vaiheessa oli vain kourallinen yleisöä ja kuorojakaan ei juuri näkynyt.

Arvoitukseksi jäi, mikä johti tähän lopputulemaan. Molemmat lääninrovastien virkaan vihkimiset olivat puolestaan lämminhenkisiä ja juhlallisia tilaisuuksia, joissa oli runsaasti kirkon työntekijöitä ja kirkkokansaa läsnä.

Nuo työmatkat autolla botswanalaisten kollegoiden kanssa ovat olleet erinomaisia mahdollisuuksia käydä antoisia työkeskusteluja kahden kesken. Toimistolosuhteissa ne herättäisivät valitettavasti enemmän hämmennystä siitä, mikä keskustelujen sisältö on. Tämä on arkipäivää organisaatioissa, joissa on työsarkaa avoimuuden ja läpinäkyvyyden saavuttamiseksi. Yhdessä, hiljalleen mennään eteenpäin kohti turvallista ilmapiiriä.

Arvostusta ja ihmettelyä

ELCB:n Keskisen rovastikunnan (Central Circuit) naisten konferenssin 25–29.7.2018 avajaistilaisuuteen Mogobaneen 26.7.2018 oli kutsuttu laaja edustus ELCB:n johtoa ja poliittisia vaikuttajia. Heidän seurassa välitin tervehdykseni kautta arvostukseni ELCB:n Women Leaguen eli vapaaehtoisten naisten tekemää työtä kohtaan. Se oli minulle tärkeää henkilöstöasiantuntijan roolista käsin kuten myös vuosikymmenien vapaaehtoistaustani vuoksi. Botswanan TV:n uutisissa meidät kaikki kutsutut puhujat näytettiin.

Tiesin Suomesta lähtiessäni tulevani haastavaan työkenttään. Olen kysynyt useita kertoja, ketä ja millä tavalla olemassa oloni palvelee täällä – alkuun jopa ilman oleskelulupaa ja myöhemmin vain ilman työlupaa. Eteläpohjalaisella työorientaatiolla olen joutunut myös itsel-

täni kysymään, olenko ymmärtänyt lähetykseskyn omalta kohdaltani väärin. Työtä olisi paljon. Päästäkseen tekemään sitä on joutunut tekemään valtavan määrän työtä. Tiedän – se on osa tätä työkenttää. Silti on liikaa kulunut energiaa siihen, että löytää kanavat avataksaan työnteolle tien. Tämän keskellä oli katsottava itseään peiliin. Ihmiset ovat elämässäni tärkeintä. Kuitenkin taistelen maailmalla saadakseni tehdä työtä, johon minut on lähetetty. Rehellisyyden nimissä – en olisi pystynyt antamaan itselleni anteeksi, jollen olisi elo-syyskuun vaihteessa päässyt käymään Suomessa. Se oli minulle henkilökohtaisesti tärkeää. Oli ihana ammentaa voimaa sukulaisten ja ystävien tapaamisista. Myös minusta välittyy voimaa rakkailleni. Ilman näitä ihminen näivettyy, ei ole olemassa. Olen niin kiitollinen, että hiukan ihmeen kaupalla viikon varoitusajalla puolentoista viikon Suomen lomani järjestyi. Ilo olisi ollut käydä vieraisilla tukiseurakunnissani. Yhtenä päivänä pääsin tapaamaan kollegoitani ja ihastelemaan Suomen Lähetysseuran uusia tiloja Pasilassa. Paluu työarkeen oli kylmäävä, mutta uskon nyt avautuneen tien, jolla vahvistamme ELCB:n kapasiteettia yhtenäistä kirkkoa rakentaen.

Ensi viikolla, syyskuun puolivälissä lähdemme pääsihteeri Dickson Moyambon ja suomalaisen kollegani kanssa Kgalagadin eteläisen rovastikunnan seurakuntavierailuille. Tärkeät keskustelut ja työtehtävät odottavat meitä siellä. Tuntuu hyvältä, että jo ennen Suomesta lähtöäni esittämäni työtoiveeni toteutuu.

Posti saavuttaa minut Botswanan evankelisluterilaisen kirkon päätoimiston kautta:

Tiina Harju
Evangelical Lutheran Church in Botswana
P. O. Box 1976
Gaborone
BOTSWANA

Olen iloinen, että saitte Suomessa viettää todella lämpimän kesän. Toivon, että olette sen aikana virkistyneet ja ladanneet voimia syksyä ja talvea varten. Itse odottelen innolla kesän saapumista Botswanaan. Tämä kevätaika tarjoaa päivälämpötiloja +22–34 asteen välillä! Yöt eivät vielä ole lämpimiä. Viime viikonloppuna öisin oli vain +5 astetta.

Lämpimiä terveisiä lähettäjilleni kesän jälkeen alkaneisiin toimintoihin ja piireihin. Sydämellinen kiitos, että kuljette kanssani tätä matkaa. Yhdessä luomme toivoa ja välitämme iloa.

Siunausta ja voimia teille kaikille niin työhönne kuin yksityiselämäänne!

lähettinne Tiina Harju

Tiina Harju: HR-asiantuntija Botswanassa. Kemian diplomi-insinööri, ammatillinen opettaja, työnohjaaja, business coach, toiminnallinen ryhmänohjaaja

Rukousaiheet:

Työluvan saaminen kirjallisena, kuten myös Teija-kollegalleni Angolaan
Kiitos teille kaikille rinnalla kulkijoilleni, lähettäjilleni ja tukijoilleni niin Suomessa, Botswanassa kuin muissa maissa.
Kiitos ihanasta, luonnon keskellä olevasta kodistani
Kiitos varjeluksesta, jota jatkossakin toivon Yhtenäisen Botswanan evankelisluterilaisen kirkon puolesta

Toivo. Yhteistyö. Muutos.

Kristillinen sanoma toivosta, uskosta ja lähimmäisen-rakkaudesta on ollut työmme lähtökohta jo lähes 160 vuotta. Tule mukaan rakentamaan oikeudenmukaista ja inhimillistä maailmaa.

Tue työtämme:

IBAN: FI38 8000 1400 1611 30
BIC: DABAFIHH
viesti: Tiina Harju